

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm008191

Dane szczegółowe

Właściciel: **sold**
Kraj: **Prusy**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **JB**
Wytwórca: **JB**
Średnica: **19.0 mm**
Typ uszka: **drut**
Rant: **●---**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- numer [cyfra_1; 1]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2019-01-29 20:59**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2019.03.20

Opis guzika btrm008191

Pruski guzik wojskowy (wzór 1842)

© buttonarium.eu

Awers przedstawia szrafowaną cyfrę 1, która została umieszczona na gładkim tle, sam guzik mocno wypukły.

Rewers sygnowany: JB.

Ciekawostka

Tego typu guziki zamiast sygnatury mają najczęściej koncentryczne okręgi.

Guzik wprowadzono w wojsku pruskim po roku 1842 i obowiązywał aż do 1910 roku, kiedy to wraz ze zmianą wzoru umundurowania na M1910 Feldrock, zmieniono również wzór guzików. Tego typu guziki były noszone tylko i wyłącznie przy naramienniku (pagonie), liczba na guziku oznaczała numer kompanii, numer pułku był haftowany na pagonie.

Przeznaczenie i datowanie

Guzik wprowadzono w wojsku pruskim po roku 1842 i obowiązywał aż do 1910 roku, kiedy to wraz ze zmianą wzoru umundurowania na M1910 Feldrock, zmieniono również wzór guzików. Tego typu guziki były noszone tylko i wyłącznie przy naramienniku (pagonie), liczba na guziku oznaczała numer kompanii, numer pułku był haftowany na pagonie ^[1].

Kompanie w pruskich batalionach były numerowane w ramach pułku:

- I batalion: kompanie 1, 2, 3 oraz 4
- II batalion: kompanie 5, 6, 7 oraz 8
- III batalion: kompanie 9, 10, 11 oraz 12

Ciekawostka

W Buttonarium znajdują się tego typu guziki, ale z numerami rzymskimi:

- z numerem III - guzik [btrm004807](#),
- z numerem VII - guzik [btrm007218](#),
- z numerem IX - guzik [btrm000865](#),

jedna z hipotez mówi, że były to guziki poszczególnych kompanii grenadierów, wchodzących w skład pułku grenadierów. Ostateczne przeznaczenie tych guzików wymaga jeszcze wyjaśnienia.

Wersje guzika ze względu na materiał wykonania

- z mosiądzu - w kolorze żółtym/złotym (gelb)
  - mosiądz, to stop miedzi i cynku, zawierający do 40% cynku i ma kolor żółty (złoty),
- z tombaku - w kolorze czerwonym/miedzianym (rot)
  - tombak, to stop miedzi z cynkiem, zawierający powyżej 80% miedzi i ma kolor czerwony,
- z niklu - w kolorze białym/srebrnym (weiß)
  - nikiel metaliczny jest srebrzystobiałym, połyskującym metalem, trudno korodującym.

Ciekawostka

Zgodnie z ówczesnym regulaminem średnica tego guzika powinna wynosić 7 linii (dokładność wykonania $\pm\frac{1}{2}$ linii), czyli około 17,8 mm ($\pm 1,3$ mm).

Ciekawostka

Dawniej, kaliber broni oraz średnice guzików mierzono w tzw. liniach, czyli odpowiednik 1/10 cala. W XIX wieku 1 cal pruski wynosił 26,17 mm, czyli 1 linia wynosiła 2,617 mm, stąd starsze guziki pruskie są nieco większe.

Źródła

 [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)

 ^[1] [Staatsbibliothek zu Berlin - Der Feldgraue : Leitfaden für den Dienstunterricht des Feldartilleristen](#)

 [Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999](#)

 [Hostert W. - Uniformknöpfe, Lüdenscheider 2005. ISBN 3929614502](#)

 [Wikipedia.pl - Cal](#)

 [Wikipedia.pl - Grenadier](#)

 [Wikipedia.pl - Linia_\(jednostka\)](#)

 [Wikipedia.pl - Królestwo Prus](#)

Wytwórca: JB

Opis tego wytwórcy jest jeszcze w trakcie opracowania.

